

Binek Araç Alımlarının Amortisman Hesaplamasında Giderlerin Kısıtlanması

7194 Sayılı Kanun Kapsamında, İşletmelerin sahip olduğu veya kiraladığı binek otolar için yapılacak harcamaların tamamı gider olarak dikkate alınmamalıdır.

Binek otomobilleri edinirken ödenen özel tüketim vergisi ve katma değer vergisi toplamının gider kaydedilebilecek kısmı her sene belirli bir limitle sınırlandırılır. Aynı şekilde bu vergilerin maliyet bedeline eklenmesi halinde veya otomobilin ikinci el olarak edinilmesi halinde, amortisman tabi tutarı içinde limit sınırlaması getirilmektedir. Bu limitleri geçen tutar kanunen kabul edilmeyen gider olarak muhasebeleştirilir.

Logo uygulamalarında bu hesaplamaların takibi için yapılacaklar aşağıdaki gibidir:

Sabit Kıymetlerin Edinim Şekli

Binek otomobillerin edinim şekli Sabit Kıymet tanım kartı içerisinde Sabit Kıymet Bilgileri sekmesinde bulunan **Edinim Şekli** alanından belirlenir. Edinim Şekli şu seçenekleri içerir; Sıfır Oto (Gider), Sıfır Oto (Maliyet), 2. El Oto

Edinim Şekli Limit Tanımları

Binek otomobil satınalma işlemlerinin mevzuata göre gerçekleştirilmesi için sabit kıymetin edinim şekline göre tutar limitleri Duran Varlık Yönetimi-Ana Kayıtlar menüsü altında bulunan **Edinim Şekli Limit Tanımları** ekranından tanımlanır.

Edinim Şekli şu seçenekleri içerir; Sıfır Oto (Gider), Sıfır Oto (Maliyet), 2. El Oto ekranında Başlangıç Tarihi, Bitiş Tarihi ve Tutar bilgisi girilir. Geçmiş yıllardaki girilen yıl ve tutar bilgisi tutulur.

KKEG Hesapları

Malzeme kartı (Sabit Kıymet) olduğunda Muhasebe hesapları seçeneklerinde KKEG Hesabı seçeneği tanımlanır. Muhasebe bağlantı kodları, sabit kıymetler altında KKEG Hesabı seçeneği tanımlanır.

Satınalma faturalarında kullanılan sabit kıymetler, ilgili edinim şekline ve edinim şekli limit tanımındaki tutarlara göre muhasebe hesaplarında gider yazılacak tutar, KKEG hesabına yansır.

ÖTV Tutarı

Sabit Kıymet Kayıtları penceresinde bulunan ÖTV tutarı alanı Binek otomobillere ait ÖTV Tutarının belirtildiği alandır. Bu alan binek otomobillerin amortisman hesaplamalarında kullanılır.

Satınalma işlemi sonucu araç için ödenen ÖTV+KDV hariç fiyatı Maliyeti alanına yazılır.

Aracın ÖTV tutarı ÖTV tutarı alanına ve KDV tutarı KDV tutarı alanlarına yazılır.

Amortisman hesaplama işleminde binek otomobil için ÖTV+KDV maliyete yansıtılsın seçildiğinde Maliyet+ÖTV Tutarı+KDV tutarı üzerinden hesaplama yapılır.

Amortisman hesaplama işleminde binek otomobil için ÖTV+KDV gider yansıtılsın seçildiğinde Maliyet üzerinden hesaplama yapılır.

Sabit kıymet kartında edinim şekli sıfır oto seçilmiş ise; Maliyet, ÖTV Tutarı, KDV Tutarı ayrı yazılır.

Sıfır oto seçilmemiş ise Maliyet = Net Tutar + Ek Vergi Tutarı yazılır.

Örnekler

Örneklerde sabit kıymet kaydında amortisman hesaplama seçeneklerinde Amortisman Türü= Normal Amortisman, Oranı % = 20 ve Amortisman Süresi yıl=5 olarak tanımlanmıştır. Kıst amortisman yöntemine dikkat edilmelidir.

Edinim Şekli Limit Tanımları'nda tanımlanan değerler 2020 yılı için;
Sıfır Oto KDV+ÖTV Üst Sınır Bedeli (Gider) / 160.000 TL
Sıfır Oto KDV+ÖTV Üst Sınır Bedeli (Maliyet) / 300.000 TL
İkinci El Oto Üst Sınır Bedeli / 300.000 TL

Örnek 1

Araç alımı KDV+ÖTV gider kaydedilirse (parametre limitinin altında)

Firma, 01.03.2020 tarihinde ÖTV+KDV hariç satış fiyatı 125.000 TL olan bir binek otomobili satın almıştır. Bu araç için 75.000 ÖTV ve 36.000 KDV ödenmiştir.

Kurum satın almış olduğu binek otomobil için ödediği KDV ve ÖTV tutarlarını gider olarak kayıtlarına almıştır.

Sabit kıymet bilgi kartında seçilmiş olan "Edinim Şekli" tipi kontrol edilerek, eğer "Sıfır Oto (Gider)" seçili ise (ÖTV + KDV gider olarak kaydedildiği için) aracın net fiyatı, Edinim Şekli Limit Tanımları "Sıfır Oto Alımı KDV+ÖTV Üst Sınır Bedeli (Gider)" parametresindeki değeri ile karşılaştırılır. Eğer bu limiti aşıyorsa, üst sınır tutarı kadarlık kısmı amortisman gideri olarak kaydedilir.

Amortisman Hesabı; $125.000 * \%20 / 12 = 2.083,33$ TL

Örnek 2

Araç alımı KDV+ÖTV gider kaydedilirse (parametre limitinin üstünde)

Firma, ÖTV+KDV hariç alış fiyatı 170.000 TL olan bir binek otomobili satın almıştır. Bu araç için 102.000 ÖTV ve 48.960 KDV ödenmiştir.

Satınalma faturasında muhasebe kodlarına yazılacak tutar;

- KDV ve ÖTV gider yazılacağından, Edinim Şekli Limit Tanımları ile karşılaştırılır,

(Üst sınır maliyet 300.000) – (Üst sınır Gider 160.000) çıkarılır. 140.000 TL üzerinden kontrol yapılarak 140.000 TL < 150.960 olduğu için 10.960 TL'lik kısmı için gider yazılamayacağından KKEG hesabına aktarılır.

Muhasebe kodları penceresine yazılacak şekli aşağıdaki gibidir:

254 Taşıtlar	170.000
191 İndirilecek KDV	48.960
770 Genel Yönetim Gideri	91.040
689 (KKEG)	10.960
320 Satıcılar	320.960

Sabit kıymet kaydı amortisman hesaplaması işleminde Sıfır Oto KDV+ÖTV Üst Sınır Bedeli (Gider) olan 160.000 < 170.000 olduğu için 10.000 TL'lik kısmı için amortisman gideri yazılmaz.

Gider yazılmayan tutar için amortisman ve değerlendirme tablosunda bulunan KKEG Dönemsel Amortisman kolonuna, hesaplama işleminde KKEG gider tutarı yazılır.

Amortisman Hesabı;

$170.000 * \%20 / 12 = 2.833,33$ TL

Amortisman Gideri yazılabilecek tutar;

$$160.000 * \%20 / 12 = 2.666,66 \text{ TL}$$

KKEG olarak yazılacak kısım;

$$2.833,33 - 2.666,66 = 166,67 \text{ TL}$$

Muhasebe kodları penceresine yazılacak şekli aşağıdaki gibidir:

254 Taşıtlar	2.666,66	
689 (KKEG)	166,67	
257 Birikmiş Amortisman		2.833,33

Örnek 3

Araç alımı KDV+ÖTV maliyet kaydedilirse (parametre limitinin altında)

Araç bedeli 125.000 olduğunda ve KDV + ÖTV tutarı maliyete eklendiği senaryoda ise sabit kıymet kartındaki "Edinim Şekli" tipi Sıfır Oto (Maliyet) olarak seçilir. Bu araç için 75.000 ÖTV ve 36.000 KDV ödenmiştir.

Sabit kıymet kartındaki alış fiyatına $125.000 + 75.000 + 36.000 = 236.000 \text{ TL}$ yazılır.

Edinim Şekli Limit Tutarları karşılaştırılarak "Sıfır Oto KDV+ÖTV Üst Sınır Bedeli (Maliyet)" değeri kontrol edilir, $300.000 > 236.000$ olduğu için tüm tutar amortisman gideri olarak yazılır.

Amortisman Hesabı;

$$236.000 * \%20 / 12 = 3.933,33 \text{ TL}$$

Muhasebe kodları penceresine yazılacak şekli aşağıdaki gibidir:

255 Demirbaşlar	3.933,33	
257 Birikmiş Amortisman		3.933,33

Örnek 4

Araç alımı KDV+ÖTV maliyet kaydedilirse (parametre limitinin üstünde)

Otomobil bedeli 170.000 olduğunda ve KDV + ÖTV tutarı maliyete eklendiğinde sabit kıymet kartındaki "Edinim Şekli " tipi Sıfır Oto (Maliyet) olarak seçilir.

Bu araç için 102.000 ÖTV ve 48.960 KDV ödenmiştir.

Satınalma faturasında muhasebe kodları aşağıdaki gibi oluşmalıdır.

Muhasebe kodları penceresine:

254 Taşıtlar	320.960	
320 Satıcılar	320.960	

Sabit kıymet kaydında Maliyeti 170.000 ÖTV Tutarı 102.000 KDV Tutarı 48.960 yazılır.

Toplam 320.960 TL üzerinden hesaplama yapılır.

Edinim Şekli Limit Tutarları karşılaştırılarak "Sıfır Oto KDV+ÖTV Üst Sınır Bedeli (Maliyet)" değeri kontrol edilir, $300.000 < 320.960$ olduğu için Üst sınır olan 300.000'lik kısmı için amortisman gideri yazılır. Kalan 20.960 için KKEG hesaplanır.

Amortisman Hesabı;

$$320.960 * \%20 / 12 = 5.349,33 \text{ TL}$$

Amortisman Gideri yazılabilecek tutar;

$$300.000 * \%20 / 12 = 5.000,00 \text{ TL}$$

KKEG olarak yazılacak kısım;

$$5.349,33 - 5.000,00 = 349,33 \text{ TL}$$

Muhasebe kodları penceresine:

254 Taşıtlar	5.000,00
689 KKEG	349,33

257 Birikmiş Amortisman	5.349,33
-------------------------	----------

Örnek 5

2.el oto alımı (parametre limitinin altında)

Firma, KDV hariç satış tutarı 130.000 TL olan bir binek otomobili satın almıştır. %18 oranında KDV'ye tabi araç için KDV dahil 153.400 TL'lik satınalma faturası girilmiştir. Ödenen 23.400 TL'lik KDV tutarını gider olarak kayıtlarına alınmıştır.

Sabit kıymet kartındaki "Edinim Şekli" tipi "İkinci El Oto" olarak seçilir.

Bu durumda sabit kıymet kaydında maliyeti 130.000 TL yazılır.

Maliyet + KDV Tutarı toplanarak Edinim Şekli Limit Tanımlarında "İkinci El Oto Üst Sınır Bedeli" ile kontrol sağlanır.

$$130.000 + 23.400 = 153.400 < 300.000 \text{ olduğu için tümü amortisman gideri olarak yazılır.}$$

Amortisman Hesabı;

$$130.000 \text{ TL} * \%20 / 12 = 2.166,66$$

Muhasebe kodları penceresine:

254 Taşıtlar	2.166,66
--------------	----------

257 (Birikmiş Amortisman	2.166,66
--------------------------	----------

Örnek 6

2.el oto alımı (parametre limitinin üstünde)

Firma, KDV hariç satış tutarı 270.000 TL olan bir binek otomobili satın almıştır. %18 oranında KDV'ye tabi araç için KDV dahil 318.600 TL'lik satınalma faturası girilmiştir. Ödenen 48.600 TL'lik KDV tutarını gider olarak kayıtlarına alınmıştır.

Sabit kıymet kartındaki "Edinim Şekli" tipi "İkinci El Oto" olarak seçilir.

Bu durumda sabit kıymet kaydında maliyeti 270.000 TL yazılır.

Maliyet + KDV Tutarı toplanarak Edinim Şekli Limit Tutarları karşılaştırılır ve "İkinci El Oto Üst Sınır Bedeli" ile kontrol sağlanır.

$$270.000 + 48.600 = 318.600 < 300.000 \text{ olduğu için üst sınır olan } 300.000 \text{ TL'lik kısmına kadar olan tutar için amortisman gideri yazılır. Kalan } 18.600 \text{ TL için KKEG hesaplanır.}$$

Amortisman Hesabı;

$270.000 \text{ TL} * \%20 / 12 = 4.500$

Toplam Gider yazılabilecek tutar;

$300.000 * \%20 / 12 = 5.000,00 \text{ TL}$

Sabit kıymet toplam maliyet (maliyet+kdv)

$318.600 * \%20 / 12 = 5.310,00 \text{ TL}$

KKEG olarak yazılacak kısım;

$5.310,00 - 5.000,00 = 310 \text{ TL}$

Amortisman muhasebe kodları penceresine:

254 Taşıtlar 4.190,00

689 KKEG 310,00

257 Birikmiş Amortisman 4.500